

Videreutvikling av infrastruktur for gasstransport fra Norskehavet (Norwegian Sea Gas Infrastructure – NSGI prosjektet)

Forslag til program for konsekvensutredning

Oppsummering av høringsuttalelser

Juni 2012

Oppsummering av høringsuttalelser

Forslag til program for konsekvensutredning for NSGI prosjektet ble sendt på høring 9. mars 2012. Høringsfristen ble satt til 1. juni 2012. Hørings svar mottatt frem til 15 juni er inkludert i denne oppsummering.

Utredningsprogrammet ble sendt ut til i alt 81 instanser, inkludert kommuner, departementer og NGO'er (interesseorganisasjoner).

Følgende instanser har sendt inn uttalelse i forbindelse med høringen av utredningsprogrammet:

1. Arbeidstilsynet
2. Arbeidsdepartementet
3. Direktoratet for Naturforvaltning
4. Fiskeridirektoratet
5. Forsvarsbygg
6. Fræna kommune
7. Fylkesmannen, Rogaland
8. Gassknutepunkt Nyhamna
9. Havforskningsinstituttet
10. Klima- og forurensingsdirektoratet
11. Kristiansund Kommune
12. Kystverket
13. Landsorganisasjonen
14. Miljøverndepartementet
15. Møre og Romsdal Fylkeskommune
16. Nordlands Fylkeskommune
17. Norges Fiskarlag
18. Norges rederiforbund
19. Norges Vassdrags- og energidirektorat
20. Norskehavsrådet
21. Oljedirektoratet
22. Statens Strålevern
23. Sør-Trøndelag Fylkeskommune
24. Troms Fylkeskommune
25. Trøndelagsrådet

I tabellen nedenfor gis en oppsummering av hver enkelt høringsuttalelse samt Statoils svar.

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>1. Arbeidstilsynet</p> <p>Arbeidstilsynet antar at prosjektet faller utenfor deres myndighetsområde og velger derfor ikke å avgi hørings svar.</p>	<p>Kommentaren tas til etterretning.</p>
<p>2. Arbeidsdepartementet</p> <p>Arbeidsdepartementet savner en oversikt over og vurdering av hvilke tillatelser, godkjenninger eller samtykker det skal søkes om i forbindelse med prosjektet. Utover dette har departementet ingen kommentarer til KU-program.</p>	<p>Kommentar tas til etterretning. KU vil inneholde en slik oversikt.</p>
<p>3. Direktoratet for Naturforvaltning (DN)</p> <p>DN mener forslaget til programmet virker å være dekkende på de fleste punktene, og er positive til at det ser ut til å være et fokus på ikke å skade sårbare arter og naturtyper. DN ønsker likevel å komme med noen presiseringer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prosjektet vil medføre omfattende inngrep på havbunnen over større områder. Omfanget av påvirkning må komme klart frem i KU. DN forutsetter at alle aktuelle traseer kartlegges med hensyn til sårbare arter og naturtyper, at resultatene blir presentert i KU og legges til grunn for videre planlegging. DN mener det er bra at NSGI prosjektet planlegger å legge til grunn en målsetning om null skade. I KU må det gjøres vurderinger av hvor traseen må plasseres for å oppnå et slikt mål. Alle vurderinger må komme tydelig frem i KU. 2. Toppene av skuremerker er gjerne gode habitater for ulike arter kaldtvannskoraller. DN mener at den beskrevne bearbeiding ikke kan foregå uten å skade koraller, og ønsker at det i KU presenteres hvordan operatøren tenker seg at dette arbeidet skal utføres. 3. I områder hvor koraller/annen sårbar bunnfauna vil kunne påvirkes mener DN at operatøren bør velge å benytte fartøy med DPS (dynamisk posisjonering) da dette vil minske risikoen for å ødelegge eller skade koraller og andre sårbare arter. Valg av løsning for installering av rørledninger og andre installasjoner må beskrives i KU, i tillegg til bakgrunnen for valgt løsning i forhold til andre mulige løsninger. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. KU vil inneholde en utredning av påvirkninger på bunnfauna, for eksempel koraller. Utredningen vil bli basert på eksisterende data, for eksempel regional konsekvensutredning, miljøovervåkningsdata samt utførte geofysiske og geotekniske surveys i NSGI regi. KU vil klargjøre om det er behov for ytterligere undersøkelser. 2. Behovet og metode for bearbeiding av skuremerker er i ferd med å bli undersøkt og vil bli beskrevet i KU. 3. KU vil inneholde en sammenligning av ulike typer leggefartøy. Det endelige valg av leggefartøy vil skje etter KU på basis av HMS, prosjektøkonomi og tilgjengelighet.
<p>4. Fiskeridirektoratet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kystnært fiske og havfiske. Fiskeridirektoratet har kommet med mye informasjon om ulike fiskerier, både kystnært og til havs (for eksempel rekefiske, snurrevadsområder etc.), samt en vurdering av aktiviteter og konfliktpotensialet i forhold til NSGI. <p>Generelt bør det vurderes å sette opp opplysnings- og varslingsrutiner som kan begrense/forhindre eventuell konflikter med rekefiske- og snurrevadfiskerne i området.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommentaren tas til etterretning. Den gitte informasjonen vil bli inkludert i beskrivelse av fisk og fiskeri. Opplysnings og varselsrutiner vil bli utredet i KU.

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>2. Hensynet til korallforekomstene virker ivaretatt i kapittel 5, "Miljømessige konsekvenser" punkt 5.1.1 og kapittel 8 "Planlagte utredninger" punkt 8.1.3. og 8.1.6. Fiskeridirektoratet gjøre oppmerksom på at den valgte traseen vil passere like vest av Sularevet, som er et korallrev som er beskyttet med bakgrunn i Havressurslova og hvor fiske med bunnslepne fiskeredskaper ikke er tillatt. På generelt grunnlag bes om at det iverksettes tilstrekkelige avbøtende tiltak for at korallstrukturer blir minst mulig berørt av rørleggingen.</p> <p>3. Under kapittel 6 "Konsekvenser for fiskeri og havbruk" kunne det kanskje vært mer konkret beskrivelse av hvilken fiskeriaktivitet som foregår hvor, og som eventuelt vil kunne bli midlertidig forstyrret/berørt langs den planlagte rørtraséen. Dette ser ut til å kunne bli bra ivaretatt gjennom punkt 8.1.4 "Beskrivelse av konsekvenser for fiskeri og akvakultur".</p> <p>4. Fiskeridirektoratet forutsetter at det iverksettes nødvendige avbøtende tiltak for å redusere faren for fast-kjøring av trål på rørledningen samt at en begrenser muligheten for frie spenn. Videre bes om at bruken av steinfyllinger begrenses til et minimum, og at en unngår steinfyllinger på reketrålfelt.</p> <p>5. Rørleggingsarbeidet må generelt tilpasses fiskeriaktiviteten i området da det beslaglegges et betydelig areal under utlegging av rørledningen. Det er spesielt viktig å avklare arbeidet med tanke på tidspunkt og arealbeslag i de områdene der det kan oppstå konflikter med fiskeriene. Videre vil oppfordres til god dialog med fiskerinæringen både i forkant av og under leggearbeidet.</p> <p>6. I den utstrekning det er mulig bes om at allerede lagte rørtraséer benyttes i så stor utstrekning som mulig for å redusere beslag av areal.</p> <p>7. Fiskeridirektoratet vil også be om at det utredes plan for fjerning av rørledning ved avvikling.</p>	<p>2. Kommentaren tas til orientering. Det henvises dessuten til kommentarener til uttalelse fra Direktoratet for Naturforvaltning.</p> <p>3. KU vil inneholde en sammenstilling om fisk og fiskeri, samt en vurdering av potensielle påvirkninger.</p> <p>4. Avbøtende tiltak vil bli beskrevet i KU. Behov for steindumping og/eller grøfting i frie spenn vil likedan bli vurdert i KU, basert på tekniske forhold samt tilstedeværelse av f.eks. koraller og fiskeaktiviteter i områdene.</p> <p>5. Kommentaren tas til orientering. Opplysnings- og varselsrutiner vil bli utredet i KU, og tiltak for å minimere konflikter vil bli beskrevet. Statoil vil følge opp gode erfaringer fra bygging av Ormen Lange og Langeled rørledningene.</p> <p>6. Store deler av NSGI-traséen mot Aasta Hansteen vil gå gjennom områder der det ikke er installert rørledninger tidligere. Traséen er søkt lagt utenom fiskeriområder med høy fiskeriaktivitet som f.eks.. Buagrunden. Ormen Lange og Langeled traséer følges så langt som praktisk mulig ut Bjørnsundet. Design og installasjon av rørledningen vil bli utført slik at eventuell fiskerivirksomhet ikke i unødig grad blir hindret.</p> <p>7. KU vil inneholde en kort og generell beskrivelse av gjeldene regelverk og praksis for disponering av rørledninger ved driftsopphør, og de alternativ som kan være aktuelle. En konkret plan for disponering av rørledningen vil ikke bli utredet nå.</p>
<p>5. Forsvarsbygg</p>	
<p>Forsvarsbygg har ingen innvendinger.</p>	<p>Kommentaren tas til etterretning.</p>
<p>6. Fræna kommune</p>	
<p>1. Ser positivt på ny gasstilførsel til Nyhamna frå</p>	<p>1. Kommentaren tas til etterretning.</p>

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>Norskehavet</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Ber om at ein trase over Hustadvika vert utgreidd på ein slik måte at gjennomføringa av røyrlegginga ikkje på nokon måte vil skade fiskeriinteressene. 3. Er oppteken av at dei miljø- og samfunnsmessige konsekvensane med avbøtande tiltak får stor merksemd. 4. Ønskjer å ta del i framtidig verdiskaping i regionen basert på naturgass, og at lisensen for utbygginga legg ei røyragreining inn til Harøysund. 5. Sluttar seg til uttalen frå prosjektet «Gassknutepunkt Nyhamna» 	<ol style="list-style-type: none"> 2. KU vil inneholde en sammenstilling om fisk og fiskeri, samt en vurdering av potensielle påvirkninger. Det vises dessuten til svar til «Fiskeridirektoraet». 3. Miljømessige og samfunnsmessige konsekvensane vil bli vurdert i KU. 4. Det vises til svar til «Gassknutepunkt Nyhamna» 5. Det vises til svar til «Gassknutepunkt Nyhamna»
<p>7. Fylkesmannen, Rogaland</p> <p>Fylkesmannen i Rogaland har ingen innvendinger mot forslag til program for konsekvensutredning.</p>	<p>Kommentaren tas til etterretning.</p>
<p>8. Gassknutepunkt Nyhamna (GN)</p> <p>Gassknutepunkt Nyhamna uttrykker støtte til det viktige og grundige arbeidet som nå blir foretatt for å legge til rette for et nytt gassrør fra Norskehavet til Nyhamna. Generelt sett er GN meget godt fornøyd med utkastet til KU-program og vedlegger innspill og presiseringer.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gassknutepunkt Nyhamna ber om at det blir utredet mulighet for direkte avtapping av gass fra det nye importrøret fra nord, direkte i Harøysund Næringspark. 2. Gassknutepunkt Nyhamna er opptatt av at kontraktstrukturen legges opp slik at lokale bedrifter kan få oppdrag, og ber om at de miljømessige og samfunnsøkonomiske konsekvensene av en slik struktur utredes. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det finnes nå tilgjengelig teknologi som gjør det mulig å sette på en «T-kobling» på NSGI-rørledningen hvor det måtte være ønskelig (hot-tap på glatt rør). Det er i NSGI regi konkludert at en rørforbindelse inn til Harøysund Næringspark ikke er teknisk mulig. NSGI-røret her ligger så nært Langeled og Ormen Lange-rørene at det både praktisk, teknisk og sikkerhetsmessig vil være vanskelig med en T-kobling i dette området. <p>Alternativet ville være et eget rør fra Nyhamna. En tilknytning med eget rør fra Nyhamna til Harøysund Næringspark vil sannsynligvis være å foretrekke.</p> <p>Det vises videre til at eventuelle utredninger av import til regionalt bruk i Møre og Romsdal vil måtte foregå i samsvar med normal praksis for etablering av ny infrastruktur under ledelse av Gassco, som ansvarlig infrastrukturarkitekt, i samarbeid med aktuelle interessenter.</p> 2. Alle anskaffelsesaktiviteter må være i overensstemmelse med EU krav. NSGI prosjektet vil streve etter lokal forankring hvor mulig. KU vil inneholde en samfunnsmessig vurdering.
<p>9. Havforskningsinstituttet</p>	

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
Havforskningsinstituttet har ingen merknader.	Kommentaren tas til etterretning.
10. Klima- og forurensningsdirektoratet (KLIF)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. KLIF er positiv til at de planlagte prosjektene kan ses i sammenheng, og at programmer og KU kjøres parallelt. KLIF vurderer det som viktig at prosjektene gjensidig omtaler hverandre. 2. KLIF vurderer at KU-program dekker de fleste områdene av betydning for ytre miljø. 3. Det er viktig at KU belyser relevant forhold knyttet til de aktuelle alternativene, samt hvilke miljøkriterier som er lagt til grunn for valg av utbyggingsløsning. 4. KLIF forventer at KU inneholder en helhetlig BAT-vurdering. 5. KU bør redegjøre for ansvarsforholdet, dvs. grensesnittet mellom operatørene for feltene og NSGI, samt Nyhamna og NSGI. 6. KLIF vurderer det som særlig viktig at naturressursene er grundig kartlagt og at utredningen omfatter hensyn til eventuelle sårbare ressurser. For å unngå mekanisk påvirkning og oppvirvling av sedimenter bør leggefartøy med dynamisk posisjonering vurderes. 7. KLIF forventer at det i KU benyttes nyere faglig grunnlag, både offshore og ved Nyhamna. 8. KLIF forventer at KU inneholder en beskrivelse og vurdering av resipientforholdene og avbøtende tiltak knyttet til Bjørnsundet og inn mot landfall på Nyhamna. 9. KU må redegjøre for energiforbruk, utslipp til luft og sjø og avbøtende tiltak for alle deler av prosjektet (sjøbunnsbearbeiding, trykktesting, anleggsarbeid på land, etc.). 10. Utslipp av kjemikaliebehandlet vann i forbindelse med klargjøring og trykktesting av rørledningen bør vurderes sluppet ut offshore. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommentaren tas til etterretning. Prosjektene arbeider tett sammen for å sikre koordinering og en helhetlig oversikt. 2. Kommentaren tas til etterretning. 3. Kommentaren tas til orientering. KU vil inneholde en beskrivelse av de valg som er gjort på grunnlag av omfattende havbunnskartlegging og ivaretagelse av leggetekniske, miljømessige og økonomiske hensyn. 4. Kommentaren tas til orientering. KU vil inneholde en beskrivelse av hvorledes tekniske, HMS og prosjektøkonomiske hensyn vil bli varetatt. 5. KU vil inneholde en beskrivelse av grensesnitt mellom de ulike partnere/prosjekter. 6. KU vil inneholde en sammenligning av ulike typer leggefartøy. Det endelige valg av leggefartøy vil skje etter KU på basis av HMS, prosjektøkonomi og tilgjengelighet. 7. KU vil inkludere en samstilling av eksisterende data, både offshore og ved Nyhamna. Beskrivelsen vil bli koordinert med KU for Nyhamna. 8. Kommentaren tas til etterretning. Tett koordinasjon med Shell/Nyhamna vil finne sted. 9. Kommentaren tas til orientering. KU vil inneholde en beskrivelse av utslipp til luft og sjø, samt avbøtende tiltak. 10. KU vil inneholde en beskrivelse av klargjøring og trykktesting av rørledningen.
11. Kristiansund Kommune	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kristiansund kommune har ingen merknader til høringsprogrammet for konsekvensutredningene ved videreutvikling av infrastruktur for gasstransport for Norskehavet, også omtalt som NSGI prosjektet. Kristiansund kommune tar utredningsprogrammet til orientering. 2. Kristiansund kommune er svært positive til den 	Kommentarene tas til etterretning.

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>betydningen NSGI-prosjektet vil få med hensyn til å åpne opp for nye og videreutvikle eksisterende prosjekter i Norskehavet.</p> <p>3. Kristiansund kommune er svært positive til at en nå tenker langsiktig og gjennom NSGI-prosjektet tilrettelegger for en god infrastruktur i Norskehavet, noe som igjen kan sikre høy utvinningsgrad fra en rekke prosjekter i området.</p> <p>4. Kristiansund kommune er svært positive til at arbeidet med NSGI-prosjektet videreføres i de øvrige planene en nå utreder mht. nye rørledninger videre nordover (nord for Luva også omtalt som Barentshavsørret i GASSCO sin rapport NCS2020).</p>	
<p>12. Kystverket</p>	
<p>Da forslaget vil ha betydning for ferdsel og sikkerhet på sjøen, vil havne- og farvannslovens bestemmelser komme til anvendelse, som nevnt under pkt. 2.4.2 i forslaget.</p> <p>De gjør oppmerksom på at det foreligger nyere data vedrørende skipstrafikk i Norskehavet.</p>	<p>Kommentaren tas til etterretning.</p>
<p>13. Landsorganisasjonen (LO)</p>	
<p>LO ønsker ikke å avgi uttalelse.</p>	<p>Kommentaren tas til etterretning.</p>
<p>14. Miljøverndepartementet</p>	
<p>Miljøverndepartementet viser til høringsuttalelsene fra Klima- og forurensingsdirektoratet, Statens strålevern og Direktoratet for naturforvaltning. For øvrig har de ingen merknader til forslaget.</p>	<p>Kommentaren tas til etterretning. Det vises til svar til uttalelsene fra Klima- og forurensingsdirektoratet, Statens strålevern og Direktoratet for naturforvaltning.</p>
<p>15. Møre og Romsdal Fylkeskommune</p>	
<p>1. Det er viktig at vurderingene blir gjort med utgangspunkt i konklusjonene i Regional konsekvensutredning for Norskehavet (RKU, 2003) og St. Melding nr. 37 helhetlig forvaltningsplan for Norskehavet med tilhørende underlagsrapporter. I tillegg nevnes kilder som Miljøundersøkelse i region VI, Haltenbanken (2009), Marin ressurs data base (MRDH), havbunnsundersøkelser ved Linnorm feltet og annet publisert materiale.</p> <p>2. Linnorm feltet har oppgitt relativt høyt CO₂ innhold. Hvordan dette er tenkt løst slik at ikke kravspesifikasjonen for eksport blir overskredet bør beskrives nærmere.</p>	<p>1. Det bekreftes at eksisterende kunnskap vil utgjøre basis for KU.</p> <p>2. De feltene med høyt CO₂-innhold som ønsker å benytte NSGI, planlegger å kunne overholde kravspesifikasjonen for CO₂-innhold i eksportgassen gjennom utblanding. Etablering av løsninger for eventuelt CO₂-rike fremtidige felt, bør etter NSGI-prosjektets oppfatning gjennomføres når behovene er konkretisert og anses å ligge utenfor NSGI-prosjektets ansvarsområde og mandat. NSGI-prosjektet kan ikke se at den løsningen for NSGI som ligger til grunn for dette KU-programmet, vil legge noen begrensninger på den type løsninger som skisseres av Møre og Romsdal fylkeskommune. Det vises også til svar på høringsuttalelse nr. 3d fra Norskehavsrådet (se nedenfor).</p>

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>3. KU for NSGI bør omfatte en studie av infrastrukturløsninger som også omfatter CO₂ håndtering ved Tjeldodden. Tilkobling av Åsgard transport og Haltenpipe må bli utredet grundig med omsyn til dimensjonering.</p> <p>4. KU bør vie særlig omtanke til følgende område:</p> <ol style="list-style-type: none"> Utredning av hvordan CO₂ rik gass fra nye felt kan håndteres og hvordan Nyhamna og Tjeldbergodden kan være en del av en slik løsning. Mulige framtidige tilkoplinger på gassrøret De samfunnsmessige konsekvensene av støttevirksomhet, med vekt på forsyning, transport og driftsorganisasjon. Viktige element er funksjonalitet, kapasitet, kompetanse og teknologiske muligheter, kostnader og samfunnsøkonomiske virkninger. Hvordan bruken av ulike kontraktstrukturer vil kunne ha betydning for videreutvikling av et petroleumsrettet miljø i regionen. 	<p>3. Det vises til svar på høringsuttalelse nr. 3a fra Norskehavsrådet (se nedenfor).</p> <p>4.</p> <ol style="list-style-type: none"> se 2 se 3 KU vil inneholde en vurdering av samfunnsmessige konsekvenser. Alle anskaffelser må følge EU krav. NSGI prosjektet vil streve etter lokal forankring hvor mulig. KU vil inneholde en samfunnsmessig vurdering.
16. Nordland fylkeskommune	
<p>Det er Nordland fylkeskommunes oppfatning at dette røret vil kunne være bestemmende for mye av den kommende infrastrukturutviklingen i Norskehavet. Det primære målet for Nordland fylkeskommune i alle slike saker er å sikre størst mulig lokale ringvirkninger av all aktivitet på Nordlandssokkelen.</p> <ol style="list-style-type: none"> I konsekvensutredningen må utbyggingen vurderes opp mot prinsippene beskrevet i naturmangfoldsloven om bærekraftig bruk (§§ 7-10). Denne loven gjelder for den norske kontinentalsokkelen, jf. stortingsmelding nr. 37; Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet (forvaltningsplanen). Nordland fylkeskommune arbeider for å få en ilandføring av gass til fylket, og hadde derfor sett det som naturlig at et ilandføringssted i Nordland ble vurdert utover de innledende vurderingene gjort av Gassco. Nordland fylkeskommune mener derfor at et ilandføringsalternativ i Nordland også skal utredes. Konsekvensutredningen bør utrede hvordan bruk av ulike kontrakts strukturer vil kunne ha betydning for videre utvikling av de petroleumsrettede miljøene i Nordland og Norskehavsregionen for øvrig. Eksempelvis har miljøer i Nordland vært sentrale i arbeidet med fundamentering av rørgater i forbindelse med Skarv-utbyggingen. Valg av base for rørhåndteringen er av stor 	<ol style="list-style-type: none"> Vurdering ift naturmangfoldsloven vil bli inkludert i KU. Det anses å ligge utenfor NSGI-prosjektets ansvarsområde å studere ilandføringsalternativ i Nordland. Det forutsettes at utredninger av import-/eksportløsninger til/fra Nordland vil måtte foregå i samsvar med normal praksis for etablering av ny infrastruktur under ledelse av Gassco som ansvarlig infrastrukturarkitekt i samarbeid med aktuelle interessenter. Alle anskaffelsesaktiviteter må være i overensstemmelse med EU krav. NSGI prosjektet vil streve etter lokal forankring hvor mulig. KU vil inneholde en samfunnsmessig vurdering, herunder vurdering av mulige regionale ringvirkninger. Kriterier for valg av base for rørhåndtering vil

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>betydning for Nordland, dette både i forhold til mellomlagring, klargjøring og inspeksjon før installering. I dette arbeidet forventes det at Sandnessjøen får en sentral rolle.</p> <p>5. Røret bør kun dimensjoneres slik at det kan videresende dagens estimerte gassmengder. Dette for at utbyggingen ikke legger hindringer for initiativ for både framtidig industriell utnyttelse av gass og mulige framtidige ilandføringsløsninger i Nordland.</p> <p>6. Det bør utredes hvordan rørgaten kan legges på en måte som gjør det lettest mulig å ta mindre mengder gass inn til kysten av Nordland for industriell utnyttelse på et senere tidspunkt. I dette arbeidet må både trase og etablering av T-løsninger for å hente ut gass utredes.</p>	<p>bli beskrevet i KU.</p> <p>5. NSGI- rørledningen muliggjør etablering av petroleumsvirksomhet i et nytt område i Norskehavet dypvann og representerer et betydelig økonomisk løft. Dimensjoneringen av rørledningen vil måtte ta hensyn til både planlagte og framtidige feltutbygginger og dimensjonen er fastsatt i forståelse mellom Gassco som ansvarlig infrastrukturarkitekt og de aktuelle rettighetshaverne i prosjektet. Eventuelt senere initiativ for industriell utnyttelse av gass på land i Nordland vil kunne realiseres gjennom etablering av grennrør fra NSGI til land, enten med utgangspunkt i en pre-installerte «T-kobling» (KP 60) eller ved etter-installering av en «T-koblinger» på glatt rør (se også svar på Norskehavsrådets høringsuttalelse nr 3a).</p> <p>6. Valg av rørledningstrase gjøres på grunnlag av omfattende havbunnskartlegging og ivaretagelse av leggetekniske, miljømessige og økonomiske hensyn. Som påpekt i kommentar til punkt 5, vil det være mulig å etablere eventuelle framtidige grennrør til land.</p>
<p>17. Norges Fiskerlag</p>	
<p>1. Utgangspunktet for videreutvikling av infrastrukturen for gasstransport fra Norskehavet, er at det finnes flere felt på vei fra Luva (Aasta Hansteen) og inn mot Nyhamna. En felles rørledning som tar hensyn til disse feltene vil være til fordel for fiskeriene, da forutsatt at traseen som skal etableres legges utenfor fiskefelt og sårbare områder.</p> <p>2. Norges Fiskerlag mener det er nødvendig å foreta en grundig kartlegging av fiskeriene i detalj i området. Det er viktig å gå i detalj om type fiskeriaktivitet og «lokale» fiskefelt, og det anses ikke som tilstrekkelig bare å se på sporingsdata.</p> <p>3. For at få et best mulig bilde av aktiviteten foreslås dialog med fiskerne og fiskeriorganisasjoner.</p> <p>4. Norges Fiskerlag viser til at det i hele traseen ikke skal være mulig for redskap å hekte i rørledning eller i frie spenn knyttet til rørledningen, da der foregår fiske med både faststående og bunnslepne redskaper i området.</p>	<p>1. Konsekvensutredningen vil utrede plassering av traseen. Den vil så vidt det er praktisk, kostnadmessig og teknisk mulig etableres utenfor fiskefelt og sårbare områder.</p> <p>2. Der vil i KU bli foretatt en samstilling av foreliggende data og en vurdering av fisk og fiskeri i Norskehavet langs traseen, herunder vil det bli avholdt møter med fiskerlag.</p> <p>3. NSGI prosjektet holder løpende møter med interessenter, senest med Fiskeridirektoratet Bud Fiskerlag samt Møre & Romsdal Fiskerlag i mai 2012. NSGI vil fortsette med slike møter.</p> <p>4. Behov for steindumping og/eller grøfting i frie spenn vil bli vurdert i KU.</p>
<p>18. Norges rederiforbund</p>	
<p>Norges rederiforbund er av den oppfatning at</p>	<p>Kommentaren tas til orientering.</p>

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>videreutviklingen av infrastrukturen for gasstransport fra Norskehavet vil ha positive effekter både for den maritime klyngen og for Norge gjennom opprettholdelse av aktivitetsnivået på norsk sektor.</p> <p>Norges rederiforbund forutsetter at utbyggingen vil bli foretatt etter beste praksis, at alle nødvendige miljømessige forhåndsregler tas, og at de løsningene som velges ivaretar behovet for sikker drift, både for mennesker og miljø.</p>	
<p>19. Norges Vassdrags- og energidirektorat</p> <p>NVE vil påpeke at planlagt gassrør fra Kristin-feltet til Nyhamna vil berøre ett av de 15 områder for vindkraftverk til havs som skal konsekvensutredes. Dette gjelder området Frøyabanken, se nve.no (forside) > Havvind > Havvind - forslag til utredningsområder > Temakart for Norskehavet</p> <p>NVE antar dette temaet bør nevnes i konsekvensutredningen for gassrøret, samtidig som man beskriver tiltak for å unngå eventuelle konflikter mellom disse bruksformål.</p>	<p>Kommentar tas til etterretning. Eksisterende og planlagt infrastruktur, inkludert Havvind, vil bli utredet i KU.</p>
<p>20. Norskehavsrådet</p> <p>1. Norskehavsrådet setter pris på å bli tatt med på råd i alle viktige petroleumsrettede investeringer i Norskehavsregionen. Det er rådets oppfatning at dette røret vil kunne være bestemmende for mye av den kommende infrastrukturutviklingen i Norskehavet. Det er derfor svært viktig at det blir sett i en større sammenheng slik som nevnt i høringsuttalelsen til programmet for konsekvensutredningen for Aasta Hansteen.</p>	<p>1. Ved utvikling av olje- og gassfunn vil maksimal verdiskapning for eiere og samfunnet alltid være et overordnet mål ved valg av transportløsninger. Optimal og effektiv utnyttelse av eksisterende infrastruktur er derfor alltid et referansepunkt i denne typen arbeid. I Gassco sin mulighetsstudie for Norskehavet ble flere transportløsninger utredet. Resultater fra utført studie viste at en direkte rørledning fra Aasta Hansteen feltet til prosessanlegget i Nyhamna gir mest verdiskapning og best prosjektøkonomi. Denne løsningen er også optimal i forhold til tilknytning til eksisterende infrastruktur og tilkobling for nye felt og funn. I Nyhamna er mye av infrastrukturen allerede er på plass. I rørledningen Langeled fra Nyhamna er det også investert i ekstra kapasitet. Denne kapasiteten vil kunne være tilgjengelig når nye felt i Norskehavet kommer i produksjon. I tillegg vil det kunne bli ytterligere eksportkapasitet når Ormen Lange går av plattform. Estimaten i studien viste at en transportløsning via ilandføring til Nordland ville bli betydelig mer kostbart enn den valgte transportløsningen. Transportløsningen for gass fra Norskehavet er basert på en helhetlig vurdering. NSGI vil åpne en ny gassregion og legge til rette for eksport fra fremtidig felt og funn i tillegg til Aasta Hansteen og Linnorm. De påviste gassressurser som ligger til grunn for NSGI prosjektet er av en slik størrelse at det er behov for en eksportløsning. I Norskehavet vil letevirksomheten fortsette og det valgte konsept tar hensyn til dette gjennom valg av en større rørledning.</p>

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>2. Norskehavsrådet vil be om at det i forbindelse med etableringen av NSGI-røret gjøres grep som sikrer at Tjeldbergodden fortsatt kan være et aktivt industristed og en sentral del av infrastrukturløsningen for Norskehavet</p> <p>3. Konsekvensutredningen må også omfatte en studie av infrastrukturløsninger som omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rørløsninger med ilandføring til Lauvøya og Nordland og eksportløsning ut fra disse stedene. b. Et rør mellom Tjeldbergodden og Nyhamna (som vil gi ny og mer gass inn til TBO og eksportmuligheter gjennom Ormen Lange røret). c. Et nytt rør fra Tjeldbergodden til oppkobling mot Åsgard Transport. d. Vurderingen må inkludere vurderinger av hvordan CO₂-rik gass fra felt i Norskehavet kan behandles og hvordan både Lauvøya i Vikna, Nordland og Tjeldbergodden kan være en del av denne løsningen.	<p>2. Det ligger utenfor NSGI-prosjektets ansvarsområde og mandat å vurdere Tjeldbergoddens fremtid som industristed. Det påpekes imidlertid at eksisterende infrastrukturløsning fra Heidrun til Tjeldbergodden ikke påføres endringer som følge av etableringen av NSGI.</p> <p>3. Det henvises til svar på punkt 1 ovenfor. I tillegg vises det til betydningen av å sikre langsiktig utnyttelse av gassterminalen på Nyhamna og Langeled og det faktum at Nyhamna/Langeled i sin tid ble besluttet utbygd med mulighet for fremtidig kapasitetsøkning.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Det planlegges å pre-installere en «T-kobling» på KP 60 (60 km sør av Aasta Hansteen) som vil kunne benyttes for tilkobling av en eventuell fremtidig rørledning til land i Nordland. For øvrig finnes det nå tilgjengelig teknologi som gjør det mulig å sette på en «T-kobling» på NSGI-rørledningen hvor det måtte være ønskelig (hot-tap på glatt rør). Dette innebærer at eventuell eksport til Nordland, Lauvøya eller andre potensielt fremtidige landingspunkter kan utredes uavhengig av NSGI-prosjektet. Dette vil også være mest hensiktsmessig siden det ikke foreligger konkrete behov som definerer avstand til land kapasitetsbehov etc. Det forutsettes videre at eventuelle utredninger av import-/eksportløsninger til/fra Nordland vil måtte foregå i samsvar med normal praksis for etablering av ny infrastruktur under ledelse av Gassco. b. Det vises til svar på punkt 2. Utover dette er det NSGI-operatørens syn at utredning av en eventuell rørledningsforbindelse mellom Nyhamna og Tjeldbergodden vil kunne gjøres uavhengig av NSGI-prosjektet og da når det foreligger et konkret behov slik at det defineres en hensiktsmessig løsning i forhold til utforming og kapasitet. c. Det vises til svar på punkt 3a og 3b d. Det ligger utenfor NSGI-prosjektets ansvarsområde og mandat å vurdere CO₂-løsninger for eventuelt fremtidige behov. Det bemerkes imidlertid at det finnes ulike løsninger for håndtering av CO₂-rik gass avhengig av gass-rater, CO₂-konsentrasjon, lokasjon av gasskilden etc. slik at denne type

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>4. Fremtidige behov for CO₂-håndteringsløsninger for CO₂-rik gass er et eksempel på en situasjon som også vil kunne kreve andre transportløsninger. Nasjonale mål om økt industriell utnyttelse av gass er andre grunner til at alternative transportløsninger må være med i vurderingene, inkludert en vurdering av industriell bruk av gass i norskehavsregionen. Gassco har signalisert at de vil legge inn en "T-kobling" i sitt prosjekt. Dette skal gjøre det mulig å ilandføre større eller mindre mengder gass til industriell bruk. Kostnader og konsekvenser knyttet til realisering av en ilandføring basert på etablering av "T-koblinger" må også inngå i den planlagte konsekvensutredningen for transport av gass.</p> <p>5. I konsekvensutredningen må utbyggingen vurderes opp mot prinsippene beskrevet i naturmangfoldsloven om bærekraftig bruk.</p> <p>6. KU må utrede hvordan bruk av ulike kontraktstrukturer vil kunne ha betydning for videre utvikling av de petroleumsrettede miljøene i Norskehavsregionen.</p> <p>7. Valg av base for rørhåndteringen er av stor betydning for ringvirkninger på land. KU må inneholde vurderinger av baselokaliserings.</p>	<p>vurderinger først bør gjennomføres når det foreligger mer faktisk informasjon.</p> <p>4. Det vises til svar på punkt 3a der det bekreftes at det planlegges en «T-kobling» i KP60 og at det for øvrig foreligger teknologiske løsninger å sette på T-koblinger på glatt rør for eksport/import av gass til/fra NSGI-rørledningen. Utredninger av kostnader for ilandføring av gass til industriell bruk vil være avhengig av kapasitet, avstand til land, landfalls-løsning etc. Det henvises til Gassco som ansvarlig infrastrukturarkitekt for utredning av denne type infrastruktur.</p> <p>5. Vurdering med hensyn til naturmangfoldsloven vil bli inkludert i KU.</p> <p>6. Alle anskaffelsesaktiviteter må være i overensstemmelse med EU krav. NSGI prosjektet vil streve etter lokal forankring hvor mulig. KU vil inneholde en samfunnmessig vurdering, herunder vurdering av mulige regionale ringvirkninger.</p> <p>7. Kriterier for valg av base for rørhåndtering vil bli beskrevet i KU.</p>
<p>21. Oljedirektoratet</p>	
<p>Oljedirektoratet har ingen kommentarer til programmet.</p>	<p>Kommentaren tas til etterretning.</p>
<p>22. Statens strålevern</p>	
<p>Prosjektet vil ikke medføre bruk eller utslipp av radioaktive stoffer og Statens Strålevern har ingen kommentarer til det fremlagte program for konsekvensutredning.</p>	<p>Kommentaren tas til etterretning.</p>
<p>23. Sør-Trøndelag Fylkeskommune</p>	
<p>1. Det er fylkesutvalgets oppfatning at dette røret vil kunne være bestemmende for mye av den kommende infrastrukturutviklingen i Norskehavet og for ringvirkningene på land i regionen.</p> <p>2. Fylkesutvalget viser til sin høringsuttalelse til program for konsekvensutredning for utbyggingen av Aasta Hansteen i sitt møte den 15. februar der det blant annet sies følgende:</p> <p>a. «Det er gode muligheter for å finne nye gassfelt i Norskehavet. Nye funn utover Luva og Linnorm vil kunne gi behov for økt transportkapasitet i "Luvarøret" og</p>	<p>1. Kommentaren tas til orientering.</p> <p>2. Det ligger utenfor NSGI-prosjektets ansvarsområde og mandat å vurdere industriell bruk av gass i Nordland og Møre og Romsdal. Når det gjelder kostnader og konsekvenser knyttet til ilandføring basert på etablering av «T-koblinger» vises det til svar på Norskehavsrådets høringsuttalelse nr 3a.</p> <p>Vedr kostnader for gasstransportør mellom</p>

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>nye funn kan gi behov for behandlingskapasitet på land. Konsekvensutredningen må derfor inneholde vurderinger av alternative transportløsninger som ser løsninger i et større perspektiv enn kun ut fra behovet for feltene Luva og Linnormutbyggingen og den skisserte løsningen i NSGI-prosjektet.</p> <p>b. Fremtidige behov for håndteringsløsninger for CO₂-rik gass er eksempler på en situasjon som kan kreve andre transportløsninger. Tjeldbergodden som oppsamlings- og håndteringssted for CO₂ rik gass og CO₂-utslipp fra industri må derfor med i konsekvensutredningen. I den forbindelse vil det også være viktig at konsekvensutredningen inneholder en vurdering av kostnader for et gasstransportør mellom Tjeldbergodden og Nyhamna og en oppkobling mot Åsgard Transport. Vi viser blant annet til Bellonas innspill i forbindelse med Klimakur 2020 og rapporten om Tjeldbergodden som CO₂-hub.</p> <p>c. Nasjonale mål om økt industriell utnyttelse av gass er andre grunner til at alternative transportløsninger må vurderes. Konsekvensutredningen må derfor omfatte en vurdering av industriell bruk av gass i områdene fra Nordland i nord til Møre og Romsdal i sør – dvs. i områdene på land langs rørtraséen. Kostnader og konsekvenser knyttet til realisering av en ilandføring basert på etablering av "T-koblinger" må også inngå i utredningen».</p> <p>3. Fylkesutvalget understreker det ovennevnte og ber om at det i forbindelse med konsekvensutredningen av NSGI-røret gjøres grep som sikrer at Tjeldbergodden fortsatt kan være et aktivt industristed og en sentral del av infrastruktur-løsningen for Norskehavet. Konsekvensutredningen må derfor omfatte en studie av infrastruktur-løsninger som omfatter:</p> <p>a. Et rør mellom Tjeldbergodden og Nyhamna (som vil gi ny og mer gass inn til TBO og eksportmuligheter gjennom Ormen Lange-røret).</p> <p>b. Et nytt rør fra Tjeldbergodden til oppkobling mot Åsgard Transport. Vurderingen må inkludere hvordan CO₂-rik gass fra felt i Norskehavet kan behandles og hvordan Tjeldbergodden kan være en del av denne løsningen – en løsning som bla er skissert av Bellona i forbindelse med innspill til utredningen om klimakur 2020.</p>	<p>Tjeldbergodden og Nyhamna vises til svar på Norskehavsrådets høringsuttalelse nr 2 og 3b og c.</p> <p>3. Generelt ligger disse spørsmål utenfor NSGI-prosjektets mandat å utrede.</p> <p>a. Det vises til svar på Norskehavsrådets høringsuttalelse 3b. Det vises til svar på Norskehavsrådets høringsuttalelse 3c.</p> <p>b. Det vises til svar på Norskehavsrådets høringsuttalelse 3d. Vurdering av Tjeldbergoddens egnethet som en del av en større CO₂-løsning utover foreliggende skisser bør vurderes når det foreligger mer konkret informasjon om CO₂-kildene. En slik vurdering kan skje i en fremtidig oppdatering av RKU Norskehavet.</p>

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>4. Konsekvensutredningen må utrede hvordan bruk av ulike kontraktstrukturer vil kunne ha betydning for videre utvikling av de petroleumsrettede miljøene i norskekavsregionen.</p> <p>5. Valg av base for rørhåndteringen er av stor betydning for ringvirkninger på land. Konsekvensutredningen må inneholde vurderinger av baselokalisering.</p> <p>6. I konsekvensutredningen må utbyggingen vurderes opp mot prinsippene beskrevet i naturmangfoldsloven om bærekraftig bruk (§§ 7-10). Denne loven gjelder for den norske kontinentalsokkelen, jf. stortingsmelding nr. 37; Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet (forvaltningsplanen).</p>	<p>4. Alle anskaffelsesaktiviteter må være i overensstemmelse med EU krav. NSGI prosjektet vil streve etter lokal forankring hvor mulig. KU vil inneholde en samfunnsmessig vurdering, herunder vurdering av mulige regionale ringvirkninger.</p> <p>5. Kriterier for valg av base for rørhåndtering vil bli beskrevet i KU.</p> <p>6. Vurdering med hensyn til naturmangfoldsloven vil bli inkludert i KU.</p>
<p>24. Troms fylkeskommune</p>	
<p>Det er Troms fylkeskommunes oppfatning at dette røret vil kunne være bestemmende for mye av den kommende infrastrukturutviklingen i Norskehavet. Det primære målet for Troms fylkeskommune i alle slike saker er å sikre størst mulig lokale ringvirkninger av all aktivitet på Nordlandssokkelen.</p> <p>1. I konsekvensutredningen må utbyggingen vurderes opp mot prinsippene beskrevet i naturmangfoldsloven om bærekraftig bruk.</p> <p>2. Troms Fylkeskommune arbeider for å få en ilandførings av gass til landsdelen, og ønsker at et ilandføringssted i Nord-Norge blir vurdert utover de innledende vurderingene gjort av Gassco.</p> <p>3. KU må utrede hvordan bruk av ulike kontraktstrukturer vil kunne ha betydning for videre utvikling av de petroleumsrettede miljøene i Nord-Norge.</p> <p>4. Valg av base for rørhåndteringen er av stor betydning for ringvirkninger på land. Konsekvensutredningen må inneholde vurderinger av baselokalisering.</p> <p>5. Røret bør kun dimensjoneres slik at det kan videresende dagens estimerte gassmengder. Dette for at utbyggingen ikke legger hindringer for initiativ for framtidig industriell utnyttelse av gass og mulige framtidige ilandføringsløsninger i Nord-Norge.</p>	<p>1. Vurdering med hensyn til naturmangfoldsloven vil bli inkludert i KU.</p> <p>2. Det anses å ligge utenfor NSGI-prosjektets ansvarsområde å studere ilandføringsalternativ i Nord-Norge. Det forutsettes at utredninger av import-/eksportløsninger til/fra Nord-Norge vil måtte foregå i samsvar med normal praksis for etablering av ny infrastruktur under ledelse av Gassco som ansvarlig infrastrukturarkitekt i samarbeid med aktuelle interessenter.</p> <p>3. Alle anskaffelsesaktiviteter må være i overensstemmelse med EU krav. NSGI prosjektet vil streve etter lokal forankring hvor mulig. KU vil inneholde en samfunnsmessig vurdering, herunder vurdering av mulige regionale ringvirkninger.</p> <p>4. Kriterier for valg av base for rørhåndtering vil bli beskrevet i KU.</p> <p>5. Det vises til svar til Nordland fylkeskommune høringsuttalelse nr 5.</p>

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>6. Det bør utredes hvordan rørgaten kan legges på en måte som gjør det lettest mulig å ta mindre mengder gass inn til kysten av Nord-Norge for industriell utnyttelse på et senere tidspunkt. Både trase og etablering av t-løsninger må utredes.</p>	<p>6. Valg av rørledningstrase gjøres på grunnlag av omfattende havbunnskartlegging og ivaretagelse av leggetekniske, miljømessige og økonomiske hensyn. Som påpekt i kommentar til punkt 5, vil det være mulig å etablere eventuelle fremtidige grennrør til land.</p>
<p>25. Trøndelagsrådet</p>	
<p>1. Trøndelagsrådet mener at den infrastrukturen som nå planlegges for transport av naturgass fra deler av Norskehavet, vil føre til at ilandføring til Tjeldbergodden og Lauvøya i Vikna vil svekkes vesentlig nå og for fremtiden. Rådet mener det planlagte røret fra Aasta Hansteen, NSGI-røret, vil kunne være bestemmende for mye av den kommende infrastrukturutviklingen i Norskehavet.</p> <p>2. I konsekvensutredningen må utbyggingen vurderes opp mot prinsippene beskrevet i naturmangfoldsloven om bærekraftig bruk (§§ 7-10). Denne loven gjelder for den norske kontinentalsokkelen, jf. stortingsmelding nr. 37 (2008 – 2009); «Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet.</p> <p>3. Det er påvist en rekke gassfelt i Norskehavet som ennå ikke er utbygd. Dette og nye funn utover Aasta Hansteen og Linnorm, vil kunne gi behov for økt transportkapasitet og behandlingsskapasitet på land. Den egne konsekvensutredningen som nå skal utarbeides, med bakgrunn i Gasscos NSGI-utredninger, må inneholde vurderinger av alternative transportløsninger. Disse må ses i et større perspektiv enn kun ut fra behovet for de nevnte feltene i løsningen som legges fram i NSGI-prosjektet.</p> <p>4. Det må utredes om andre eksisterende og nye felt i Vøringbassenget og utenfor kysten av Namdalen, eksempelvis Viktoria, kan produseres via det planlagte rørledningssystemet. Dette vil ha betydning for fremtidige ilandføringsmuligheter i Norskehavsregionen, blant annet til Lauvøya i Vikna kommune i Ytre Namdal og til Tjeldbergodden. Alternative eksportløsninger for gass ut fra Lauvøya og Tjeldbergodden; via Åsgard Transport og/eller</p>	<p>1. Det vises til svar på høringsuttalelse nr.1 fra Norskehavsrådet.</p> <p>2. Vurdering ift naturmangfoldsloven vil bli inkludert i KU.</p> <p>3. Det vises til svar på høringsuttalelse nr 1 fra Norskehavsrådet der det et påpekes at gjeldende konsept som blir lagt til grunn for konsekvensutredningen ble valgt etter flere faser med omfattende utredninger av alternative infrastrukturløsninger i regi av Gassco. KU vil inneholde en beskrivelse av de alternativer som har vært vurdert. Det påpekes videre at det i utforming og dimensjonering både av NSGI rørledningen og oppgradering av anleggene på Nyhamna vil bli tatt høyde for å kunne transportere og behandle betydelig mengder fremtidige gassvolum. Utredning av nye transportløsninger som måtte oppstå som følge av fremtidige behov utover det som måtte være mulig å dekke gjennom NSGI/Nyhamna eller eksisterende Åsagr Transport/Kårstø, ligger utenfor NSGI-prosjektets mandat. Dette vil måtte håndteres i henhold til normal praksis for etablering av ny infrastruktur under ledelse av Gassco som ansvarlig infrastrukturarkitekt i samarbeid med aktuelle interessenter.</p> <p>4. Det vises til ovenstående svar på høringsuttalelse nr.3. Forøvrig bemerkes at det vil være lite hensiktsmessig å utrede andre fremtidige ilandføringsløsninger i Norskehavsregionen utover det detaljnivået som er foretatt av Gassco allerede, for det foreligger konkrete funn som også gir informasjon om kapasitetsbehov og forekomstenes beskaffenhet (som olje-/gass-forhold, LPG-innhold og CO₂-innhold).</p>

Mottatte høringsuttalelser	Statoil svar
<p>Langeled, må være en del av denne infrastrukturutredningen.</p> <p>5. Fremtidige behov for CO₂-håndteringsløsninger for CO₂-rik gass er et eksempel på en situasjon som også vil kunne kreve andre transportløsninger. Nasjonale mål om økt industriell utnyttelse av gass er andre grunner til at alternative transportløsninger må være med i vurderingene, inkludert en vurdering av industriell bruk av gass i Trøndelag. Gassco har signalisert at de vil legge inn en "T-kobling" i sitt prosjekt. Dette skal gjøre det mulig å ilandføre større eller mindre mengder gass til industriell bruk. Kostnader og konsekvenser knyttet til realisering av en ilandføring basert på etablering av "T-koblinger" må også inngå i den planlagte konsekvensutredningen for transport av gass.</p> <p>6. Valg av base for rørhåndteringen er av stor betydning for ringvirkninger på land. Konsekvensutredningen må inneholde vurderinger av baselokalisering.</p>	<p>5. Det vises til svar på Norskehavsrådets høringsuttalelse 3a til d.</p> <p>6. Kriterier for valg av base for rørhåndtering vil bli beskrevet i KU.</p>